UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Polanci Societatis Iesv Theologi, Directorivm Breve, Ad Confessarii, Ac Confitentis Mvnvs Rectè Obeundum

Polanco, Juan-Alphonso de

[Köln], 1617

De iis qui pertinent ad eum qui adiuuat morientem. Capvt I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41600

Visual Library

BREVIS METHODVS AD EOS ADIVVANDOS QVI MORIUNTUR.

De iis qui pertinent ad eum qui adiuuat morientem.

CAPVT I.

INTELLIGAT in primis, qui dat operam eis iuuandis, qui ex hac vita decedunt, quanti ſit momenti, & quàm veræ charitatis opus, proximis in tali ſtatu conſtitutis, vbi de ſumma rerũ agitur, ſubuenire. Nullibi enim grauius erratur, & cùm mors ſemel tantùm accidat, ſi quis error hic admittitur, nullo ingenio corrigi poteſt. Adde quòd ſæpè accidit, vt huiuſmodi miniſterio diuina prouidentia ad portũ æternæ ſalutis eos adducat, qui ſine ipſo in æternũ erãt perituri, vel certè in purgatorio grauiores ac diuturniores pęnas paſſuri, aut ſi neutrum horũ euenit, illud quidẽ certe hæc functio, quòd ad alia ſpectat, boni ad-

fert, vt morientes in maiore decedant charitate, & contra; ac proinde etiam maiore poſt hanc vitam beatitudine apud Deum, & gloria perfruantur. Quod ſi eos, qui ſani ſunt, magnum eſt opus pietatis, ad hæc ipſa, per prædicationem & ſacramentorum miniſterium, vel quauis ratione adiuuare, cùm & alio tempore & aliis mediis id fieri, & poſtquam adiuti erũt ab accepta gratia excidere poſſint, quantò maius eſt iamiam ex hac vita in aliam migraturis ſuccurrere? cùm illud ſit certiſſimum, quòd vbi ceciderit lignum, ad Auſtrum, aut ad Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit; ſi bene vitam finierit, in Auſtro erit æternæ ſalutis: ſi malè, in Aquilone æternæ miſeriæ.

Eccleſ. 1.

Sibi diffidens, in Deo collocet ſpem bene ſe gerendi.

Deinde aduertat, quòd ipſe impares admodum vires ex ſe habeat ad tantum opus, ſcilicet cooperandi Deo ad ſaluté animarum, morte præſertim imminente, cùm propter vim morbi ratio à conſideratione rerum ſalubrium diſtrahi ſolet, & propter timoris aliorumq; affectuum vehementiam, minùs apti ferè ſunt homines, vt negotium ſuæ ſalutis, prout oportet, tranſigant: cùm tamen Dæmon ſciens, quod modicum tempus ha-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

habet omnes vires ſuas exerat, vt morientem, ſi qua ratione poſſit, perdat, & vt malignus eſt & ſagax, id multis modis (quantum à Deo permittitur) curet. Vnde qui hoc officio fungitur, humiliter coram Deo ſuam imbecillitatem agnoſcat, & ſibi diffidens, totam ſpem bene gerendi & quod intendit conſequendi, in diuino auxilio conſtituat.

Apoc. 12.

Puriſſimam habeat intentionem iuuandi morientes in tanta neceſſitate ad vltimum finem ſuum aſſequendum, cō ſiderando, quod imago Dei, quod Chriſti membra, quod ipſius ſanguine & vita redempti ſunt, & quaſi ſubſtituatur à Chriſto ad illos adiuuandos, quos ipſe tantoperè diligit, & quorum ſalus, in ipſius magnum honorem & gloriam cedit, excitet in ſe vehemens ſalutis eorum deſiderium, & omni ſtudio cooperari Dei prouidentiæ conetur, ne fructus mortis Domini noſtri Ieſu Chriſti in eis pereat.

Intentio pura ac deſiderium iuuandi ſit vehemens.

Qui ergo hoc officium ex obedientia, vel charitate exercet, pro gratia adiuuandi morientes quotidie in vniuerſum oret, & cum peculiari affectu pro ſingulis eorum, ad quos iuuandos vocatur, tam dum ad eorum domos ſe confert,

Orandū pro morientib. in vniuerſum, & in particulari.

quàm dum in eiſdem manet: ac perbreues elationes cordis, deſiderium ſalutis morientium in ſe renouet, & ad eos applicet: ſacrificiis etiam Miſſarum hoc ipſum in genere, & in particulari faciat.

Præmeditetur res dicẽdas, & ordinẽ ac modum pro varietate perſonarũ.

Res ipſas, quæ dicendæ ſunt vel agendæ, ac modum & ordinem earum, benè intelligat, & in memoria habeat, ne accidat, vt cum exiguá morientis vtilitate & aſtantium minore ædificatione ſuum faciat officium: & ſi ad vnam concionem habendam, ſtudium, ad res opportunas, & ordine congruo dicendas adhibetur, quantò magis ad negotium hoc tam arduum, præmeditatio, & rerum, & ordinis erit neceſſaria? eſt tamen aduertendum, quod nec res eædem, ſemper, nec eodem modo erunt dicendæ, ſed pro diſpoſitione varia morientium, & loci ac temporis, maiori, vel minori commoditate (de quibus infra) variari oportebit, aliter enim cum magnis, quã cum plebeis hominibus: aliter cum doctis & ingenioſis, quàm cum indoctis ac rudibus: aliter cum exercitatis in rebus ſpiritualibus, quàm inexercitatis: aliter cum cholericis & impatientibus: aliter cum iis, qui ſedato & patienti animo ſunt, agendum eſt. Prioribus enim

pauca

pauca, ſelecta, erudita, & opportunè dicta; poſterioribus: plura, magis explicata, & ipſorum captui accommodata quadrare ſolent. Cum eiuſdem etiam naturæ & qualitatis hominibus aliter, ſi ſenſibus valent: aliter ſi iam ſunt hebetiores: aliter ſi morbus non affligit doloribus: aliter ſi affligat: aliter ſi tempus ſuppetit: aliter ſi breue eſt, procedendum erit. Vnde præter illa documenta, quæ in genere præſcribi poſſunt, diſcretione ſemper opus habebit, qui iuuat morientem, vt ſcilicet vtatur iis omnibus, quæ præmeditatus eſt, vel tantum quibuſdam eorum, pro re nata, & prout expedire ad præſens iudicauerit, non vno contextu omnia dicendo, nec properanter, nec vno tono, ſed paulatim dicet, quæ opportunè dici, & audiri ab ægroto poterunt, interrumpendo filum dicẽdorum, partim ſilẽtio, vt melius ille digerat, quę audiuit: vel ſponte ſua vtiliter cogitet: vel vt quieſcat: partim interrogando de aliis rebus communibus, & partim orando pro eo, & alios ad hoc ipſum hortando, & poſteà proſequatur, quæ cœpit. Clauſulæ loquentis ſint breues & ſermo ſimplex, & pium affectum oſtendens: & cum prudentibus & graui-

bus, nõ tam inſtruentis phraſi, quàm in memoriam redigentis, vel, quòd ab eis fieri creditur, referentis, vbi expedit.

Si non eſt perſpecta ægrotantis, ad quem accedit, perſona, & habitudo: & occaſio detur, in ipſo itinere curet, qualis ille ſit, & quomodo ſe habeat, cognoſcere, id eſt, an ſit vir eruditus, an prudens, an patiens, an vtatur integris ſenſibus & iudicio, an credatur vicinus morti, an teſtamentum fecerit, an confeſſus fuerit, an communicauerit, & extremam vnctionem ſumpſerit: quod vitæ genus tenuerit, an aliquid in eo ſit magni momenti, de quo admoneri debeat, an ſe afflictum in ſpiritu oſtendat, an integro ſit auditu, vt bene audiat, ſi quid loquatur ſubmiſſe &c. Ipſe etiam obſeruet mores hominis, & non ex abrupto incipiat, ſed iam ingreſſus ad infirmum, ipſum & aſſiſtentes ſalutet, prout decet, & quomodo ſe habeat, interroget, & compaſſionem habeat, & præ ſe ferat, & ſi ægrotus ipſe quid dicere velit, audiat eum, & valde caueat, ne tædio ipſum afficiat, vel rebus ipſis, vel tono altiori, quàm ſit opus, vel repetitionibus rerum earundem, quin potius animaduertens paulatim hominis ingenium, conſolari eum

Quomodo in ingreſſu ſe habeat cũ ægrotante.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eum ſtudeat & amanter & prudenter cū eo agendo, eius beneuolentiā ſibi cōcilict, vt quæ ad ſuam ſalutem pertinent, audiat libentius, admittat facilius, & ita magis proficiat, & ipſo reuertente, ſi redire oporteat, potius recreetur in Domino, quàm moleſtia afficiatur.

Demùm poſtquam explorata fuerint ei, quæ oportet intelligi, vtatur religioſa, & modeſta libertate, in omnibus, quæ ad officij ſui functionem pertinent, tam erga ægrotum, quam circumſtantes.

Libertate modeſta vtatur.

De his, qui eum moriente ad animam ipſius iuuandam, tractantur.

CAPVT II.

QVÆ in auxilium morientis fieri vtiliter poſſunt, & cum ipſo, aut per ipſum tranſiguntur, in duplici genere ſunt, aliqua enim vt neceſſaria cenſentur, quæ ad faciendum quod debet, hominem diſponunt: aliqua vt conuenientia & vtilia, quæ ad conſolationē ſcilicet & maius meritum morientis pertinent: & quidem neceſſaria vel adiuuant morientem in iis, quæ ad animæ ſtatum, vel in ijs, quæ ad prouidentiam er-

Diuiſio eorum, quæ dicenda ſunt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN